

Claar Griffioen

herrlich und dämlich

'Aber du', galmde de pater terwijl hij zijn armen uitnodigend spreidde. 'bist ein hübsches Mädchen geworden!' Hij zat op zijn troon in de grote ontvangstzaal van het *Haus der Begegnung* in Königstein. Mijn vader gaf me een duw, recht in zijn armen. Een moment van verraad. Hij wist zo goed hoe schuchter ik was. Ik belandde op de witte Norbertijnerschoot. De knipoog die de pater mijn vader toewierp zag ik nog net. Toen werd mijn gezicht hardhandig tegen de knopen van zijn borstbrede scapulier gedrukt. De ruwe stof rook naar spuug en sigaren. In paniek ontworstelde ik me aan zijn greep en zocht mijn vader om hulp. Maar hij was verdwenen achter zijn eeuwige filmcamera zodat ik deze gênante vertoning later op familiefeestjes keer op keer kon herbeleven. Zie hier heerom Werenfried met zijn blèrende nichtje.

De mensen noemden hem de Spekpater omdat hij duizenden kilo's Rooms spek bij elkaar had gebedeld om de honger onder de veertien miljoen uitgemergelde vluchtelingen uit de Oost-Duitse provincies te stillen.

Veilig achter mijn vaders brede rug gluurde ik naar de pater. Hij zat er weldoorvoed en warmpjes bij te midden van de om hem heen fladderende rondborstige dirndl-meisjes. Ze verwendeten hem met allerlei heerlijkheden. Schokolade, Torte mit Schlagsahne en bedauwde glazen Riesling voor de dorst. 'Wie goed doet, goed ontmoet!' zei mij vader.

Het was een hele verrassing dat ik met mijn vader mee mocht. Hij moest naar Duitsland om de beroemde geestelijke te interviewen. Duitsland. Mijn tante zou er ergens wonen. Waar wist mijn vader niet. Ze was tijdens de oorlog met een Duitser getrouwd en onmiddellijk uit de familie gestoten. Haar liefde voor haar blonde god werd gemarkeerd met een zwarte swastika op haar kaalgeschoren schedel. Daarna werd ze door Amerikaanse bevrijders meegesleurd en in een schuurtje gemarteld en verkracht. Ze verdween. Jaren later vond mijn vader zijn zusje even buiten Essen in een gesticht. Ze was dol geworden en wist niet meer wie ze was.

We reden naar adem happend stroomopwaarts langs de Rijn voorbij de zwart dampende kolenbergen. Daarna werd het lichter. Het Zevengebergte. Gloeiende wijnvelden, kastelen en vakwerkhuisen. Het moest het sprookjesland zijn van Mucki en de Mainzelmantjes, zag ik op de reclameborden. Mijn vader roemde de gladde autowegen. Hij reed wel 100 kilometer per uur met

onze oude Volkswagen. Toen waren we er. Königstein im Taunus, een *heilklimatischer Kurort* van waaruit de Spekpater opereerde.

Waardoor ontsnapte deze jeugdherinnering uit de duistere delfplaats van mijn geheugen? De gekliefde varkenskoppen op het Esmalkerveld in het Tubantenland? Die doodsgrijns van krulstaart? O Wee, de vluchtelingen! Toen zag ik het boek weer voor me: De bestseller van weleer in mijn vaders boekenkast. 'Sie nennen mich Spekpater'. Op de omslag prijkt de pater in omhelzing met een big. Hun beider glimlach hemels verstild.

Ach, arm onschuldig zwijn. Overgeleverd aan zijn beul. Verworden tot een tragisch symbool van de onmacht der mensen.

Websiteverhaal bij NEDERLAND SCHRIJFT 2016